

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Pulchritudo non prostigare sed conseruare debet castitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

§. I. Pulchritudo non profligare, sed conseruare debet Castitatem.

1.
Cum Forma
crescat vigi-
lantia.
a Dan. 5.

b Gen. 39. c.

Hom. 62. in
Genes.

lib. de Ioseph
cap. 5.
serm. 82. de
temp.

S. Ioseph ca-
sta forma.

2.

c Gen. 39. e.

EXijs, quæ dicta sunt, colligi possunt media, quibus castitas nullum
 Lob venustatem & pulchritudinem detrimentum aut periculum ad-
 eat nefas enim est, vt donum, quod Deus contulit, & in suum honorem
 cultumque destinavit, hoc in arma transeat, quibus idem oppugnetur &
 offendatur. Atque vt illi, qui preciosioribus induiti sunt *vestibus*, ma-
 iori cura & studio easdem conseruant: ita quæ *pulchritudine* illa corporali
 dotata sunt, diligentiam maiorem adhibeant oportet, vt eam rara quadam
modestia, & insigni *vigilantia* custodiant: eò quòd maiori studio dæmon
 eandem imperat & oppugnet, vt apparet in Sancta a *Susanna*, quæ ob insi-
 gnem venustatem à perfidis senibus adamata, ita castitatis conseruandæ so-
 licita fuit, vt ob eisdem defensionem mortem parata fuerit subire, vt pau-
 lo antè diximus. Nec viri quidem ipsi ab hoc onere immunes sunt, cum
 non sine causa Scriptura prodatur: b; *Iosephum fuisse facie pulchra, & decorum*
aspectu, & mox addat: *dominam suam oculos suos in eum iniecisse*, & concupi-
 le. Nam (vt ponderat Sanctus Chrysostomus) ex illius pulchritudine la-
 queum dæmon parauit, quo illum comprehenderet; nisi Deus illi euitan-
 di periculi, & resistendi gratiam concessisset. At quamuis ipse generosi ath-
 letæ instar, victor euaserit; domina tamen, quæ coniugata erat, tanquam
 debilis, aliena pulchritudine capta, & illaqueata fuit. Notant hoc & pon-
 derant egregie duo illa Ecclesiæ lumina Ambrosius & Augustinus, iisdem
 pœnè verbis: Ioseph cum formosus & decorus esset, pulchritudinem suam
 ad aliorum iniuriam non conuertit, sed ad gratiam conseruandam: sibi per-
 suadens in hoc se pulchriorem fore, si sine castitatis iactura, & puritate con-
 seruata pulcher esse posset. Illam enim veram credebat pulchritudinem:
 quæ aliorum oculos non inescaret, nec infirmorum animas vulneraret.
 Magnus profectò vir ille fuit, qui diuenditus, non fuit seruus; amatus, non
 redamauit; prouocatus, non consensit: & impetitus, fugit: ne in peccatum
 prolaberetur: famulus à Domina sollicitatur: & quæ alijs in rebus illi im-
 perabat: hic blandis illum verbis orabat: verum ille videre didicit, quòd
 illa non videbat: Erat pulchrior internè, quàm externè: magis decorus in
 splendore cordis, quàm in exteriori corporis: & quòd mulieris oculus non
 penetrabat, ibi ille pulchritudine sua fruebatur. Videns verò interiorem
 castitatis decorem in speculo conscientiæ: quomodo illum tentatione lu-
 xuriæ inquinaret? Hæc S. Augustinus.

VERVM videamus quomodo generosus hic adolescens grauem hunc
 conflictum superauit, inordinatum dominæ suæ affectum reprimens, ac
 reprehendens: c Ecce (inquit) *Dominus meus*, omnibus mihi traditis, ignorat

quid

quid habeat in domo sua: nec quidquam est quod non tradiderit mihi, praeter te, quae
vixor eius es: quomodo ergo possum hoc malum facere, & peccare in Deum tuum?

Quid verò hoc aliud fuit, quam aperte illi dicere: quae mihi erga mar-
itum tuum & Deum incumbit obligatio, impedit, quo minus agam; quod
scio illis displicere: quod si ego seruus, obligatum me agnoscam, ad fideli-
tatem marito tuo seruandam: quanto magis tu illius coniugem eam seruare
teneris? Respice quae tibi bona contulerit, & datori noli esse ingrata: e-
quidem te tangere nolo, cum non sis mea: neque tu ergo me range, cum sis
alterius. Cum verò rationibus hisce procaz libido non flecteretur, castissi-
mus adolescens *mori* potius decreuit, quam huiusmodi crimen admittere.
Quapropter cum data opportunitate solum eum quadam die haberet, &
illa pallium eius apprehenderet: maluit in dominæ illud manibus relinque-
re, quod illa nequitiam suam ac nefarium ausum tegetet; quam huiusmodi
perfidiam committere.

Obligatio
Dei & pro-
prie confi-
deranda.

Malo *mori*
quam pec-
care.

Ex quo apparet manifestè ad hasce tentationes superandas, non esse me-
dium efficacius, generoso quodam animo, diuina gratia adiuro, ad vitæ fa-
mæque detrimentum potius subeundum, quam in huiusmodi crimen as-
sentium dandum.

VERVTAMEN è misera huius mulieris lapsu aliud documentum elicia-
mus. nam vt ait S. Ambrosius, non sine causa dicit Scriptura in Iosephum
illam *oculos iniectisse*: vt hinc discamus, prima luxuriæ iacula per *oculos* intrare
& castitate illum excidere, qui alienam pulchritudinem attentius intuetur:
non dicitur autem Iosephus in dominam oculos coniecisse: quia *modestia*
sua seruabat, quod illa sua *libertate* perdere desiderabat.

3.
ubi supra.

Mors intra-
uit per sensu-
sitat.

Nec transeamus sub silentio aliud documentum non minoris momenti,
quod ex hac historia coniuges, & omnes patresfamilias elicere queunt:
quam videlicet prudentes esse debeant, in admittendis in familiam famu-
lis, & virginibus *pulchritudine exteriori* excellentibus; præsertim, si *modesti-
am & honestatem* comites non habuerint: illa quippe ad nihil prodest, quam,
vt instar sit *laqueus*, quo alios dæmon irretire & illaqueare conatur: & inter-
dum viro, interdum vxori lapsus occasio est. Tamen si verò serui non idè
sint deteriores, quod bonam externam speciem habeant, quando internæ
probitatis illa signum est: si tamen pulchritudo hæc cum naturali immode-
stia & leuitate, magnaque libertate coniuncta sit, periculosa est; ac multò
tutius laqueum declinare, quam tam propè illam adire.

Forma sine
virtute pe-
riculosa.

Ex his omnibus apparet veritas illorum, quæ capite septimo Tractatus
primi, dicta sunt; omnes scilicet, tam viros: quam feminas pulchritudi-
ne illa, quæ sibi contigit, contentos viuere debere: sibi persuadentes: si
mor defuerit, id forsan esse quod laqueus illa foret Satana, & causa damna

Forma me-
diocri con-
tensus sis.

Eximia be-
ne utere aus-
pice cela.

lib. 4.
Vide Peveritii
in prefat. lin.
cap. 39. Gen.

Luxus ve-
stitium.
lib. 3. de do-
ctrina Chri-
stian. c. 12.
2. 2. q. 169.
ar. 1. ad 2.
art. 2.
l. de habitu
Virginum.

Etiā in
viris.
Eloq. 40. in
Evang.
a. Luc. 16. 19.

b. Mar. 11. 8.
ubi supra.

Epist. 73. ad
Cossidium.

tionis: si verò insigni venustate donati fuerint, datam eam sibi; vt quasi stimu-
lus ipsis sit ad animam, quam tali in corpore Deus collocavit, condecoran-
dam. propterea illi, qui connubio iuncti non fuerint, nec iungi volunt; si vi-
derint pulchritudinem suam alijs laqueum esse; merito illam tegere, & ab-
scondere contendunt: quoniam etiam, si licito ac decenti aliquo medio fieri pos-
set, eandem destruent, ac deturpabunt: quemadmodum multas virgines, ce-
litus illustratas, fecisse legimus: turpes potius coram hominibus videri vo-
lentes, quam occasio esse, vt aliorum animæ aliquam sui causa apud Deum
turpitudinem contraherent. Nec mirum id in virginibus Christianis: cum
& Spuriā formosum adolescentem, qui plurimarum matronarum oculo-
rum rapuerat, atque idcirco maritis, & patribus illarum suspectus erat, refe-
rat Valerius Maximus, ad suscipionem illam tollendam, oris sui venustatem
laxasse ac deturpasse: deformitatemque ipsam, sanctitatis suæ fidem quàm pul-
chritudinem formæ, irritamentum alienæ libidinis esse maluisse.

§. II. Modestia in cultu & ornatu externo.

ALTER castitatis coniugalis inimicus ipse est ornatu externu corporis,
quando scilicet is in subiectio parum cauto, minusque prudenti ap-
paruerit; vel dum nimius & superfluus est; & ultra quàm status & cõ-
munis patriæ fert consuetudo: tunc enim (vt docet Augustinus, quem Sanctus
Thomas etiam sequitur) vitium redolet; atque vt bonum habere finem
non potest, ita animum vanum, sensualem ac delicatum arguit: qui
non nisi vanam sui ostentationem & delicias ambit, vt laudetur, & inordi-
natè diligatur. Hoc sensu dixit Sanctus Cyprianus: illas, quæ se bysso
& purpura induunt, sincerè Christum induere non posse: quæ que auro &
gemmis se exornant, anima decorem & ornatu amississe. Eandem ob cau-
sam excessus & superfluus externus cultus, etiam in viris culpandus est:
quod à superbia, leuitate, & sensualitate carnali originem trahat. Nisi enim
vitium spiraret, & peccatum includeret, inquit Sanctus Gregorius, Scriptu-
ra tam particulariter & studiosè non declarasset: a diuitem, qui inferni cru-
ciatus & flammam postea sustinuit, purpura & bysso indui solitum: Christus
item Ioannem dilaudans, non diceret, illos, b qui mollibus vestiuntur in aulis
& domibus Regum mundanorum reperiri. Verum tunc maior hæc est culpa,
quando & in ipsa veste, fucata quædam, & adulterina forma, & adscititius
decor quaeritur, quò maior sit elegantia: adulterando (vt idem Cyprianus
ait) opus Dei, & reformare cupiendo, quod semel ille formauit, non secus
ac si pictor quidam tyro imaginem restaurare satageret, quam insignis al-
lius artifex depinxisset. Nam teste Sancto Augustino fictionis & fraudis

adul-